

Białystok, dnia 14 września 2010r.

PS.V.AG.0931-5-17/2010

**Pani
Marta Osa
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Orli**

Uprzejmie informuję, że w wyniku kontroli kompleksowej przeprowadzonej w dniach 5, 6, 9 sierpnia 2010r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Orli w zakresie realizacji zadań własnych gminy oraz zadań z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.) przez pracowników Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku dokonano ustaleń opisanych w protokole kontroli. Kontrolą objęto okres od 01.07.2009r. do 30.06.2010r.

Protokół kontroli kompleksowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orli został podpisany przez kierownika Ośrodka w dniu 30.08.2010r.

Wykonywanie zadań wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej w kontrolowanym okresie oceniam pozytywnie z nieprawidłowościami.

W trakcie kontroli stwierdzono, że realizacją zadań zajmuje się kierownik Ośrodka oraz 1 starszy pracownik socjalny.

Pracownik socjalny posiada wymagane kwalifikacje do zajmowanego stanowiska, określone w art.116 ust.1 ww. ustawy o pomocy społecznej. Osoba zatrudniona na stanowisku kierownika posiada specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej, określoną w art.122 ust.1 ustawy o pomocy społecznej.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych Ośrodka jest niezgodny z ustalonym w art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej - gminę Orli zamieszkuje 3271 mieszkańców (stan na 31.12.2009r.), 3241 osób (stan na 30.06.2010r.).

Pracownik socjalny posiada legitymację pracownika socjalnego, wg wzoru stanowiącego załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 kwietnia 2005r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. Nr 77, poz.672, ze zm.) oraz otrzymuje dodatek do wynagrodzenia przysługujący zgodnie z art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej.

Na podstawie § 6 ust. 2 regulaminu obsługi finansową i księgową Ośrodka prowadzi referat finansowo - budżetowy Urzędu Gminy Orli. Powierzenie prowadzenia obsługi finansowo - księgowej osobie nie będącej pracownikiem jednostki jest niezgodne z art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240).

Podczas czynności kontrolnych stwierdzono, że Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orli nie wprowadziła jednolitego rzeczowego wykazu akt, co jest niezgodne z § 3 ust. 6 rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 16 września 2002r. w sprawie postępowania z dokumentacją, zasad jej klasyfikowania i kwalifikowania oraz

zasad i trybu przekazywania materiałów archiwalnych do archiwów państwowych (Dz. U. Nr 167, poz. 1375).

Rada Gminy Orla podjęła uchwałę Nr XVII/105/04 z dnia 22 września 2004r. w sprawie określania szczegółowych zasad przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania. Ww. uchwała została zmieniona Uchwałą Nr XVIII/115/04 Rady Gminy Orla z dnia 15 grudnia 2004r. oraz Uchwałą Nr XIX/124/05 Rady Gminy Orla z dnia 26 stycznia 2005r. Powyższa uchwała nie wyłącza specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w myśl art. 50 ust.6 ustawy o pomocy społecznej.

W okresie objętym kontrolą gmina nie prowadziła placówek opiekuńczo - wychowawczych wsparcia dziennego oraz mieszkań chronionych. W myśl art. 17 ust. 1 pkt 12 gmina ma obowiązek prowadzenia i zapewnienia miejsc w placówkach opiekuńczo - wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych.

Gmina Orla nie posiada dokumentu określającego zasady organizowania pogrzebu, w tym osobom bezdomnym.

Ustalenia kontroli wykazały, że gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym, wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 4, 5, 10, 13, 14, 16, 16a, 17, 18, 19, 20 ustawy.

Natomiast zadania wynikające z art. 17 ust.1 pkt 3, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 15, nie są realizowane z uwagi na brak zgłaszanych potrzeb w tym zakresie.

Uchwałą Nr XXVII/159/06 Rady Gminy Orla z dnia 20 stycznia 2006r. przyjęto Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2006-2016 (art. 17 ust. 1 pkt 1).

Gminny System Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną przyjęty uchwałą Nr XXII/136/05 Rady Gminy Orla z dnia 29 czerwca 2005r. jest bardzo ogólny. Program nie został poprzedzony diagnozą środowiska lokalnego w zakresie potrzeb, możliwości i zagrożeń dotyczących rodziny. Nie oszacowano środków finansowych na realizację założonych celów wymienionych w programie, brak jest harmonogramu ich realizacji w czasie (art. 17 ust. 1 pkt 13).

Gmina realizuje zadania własne, wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1, 5 ustawy oraz zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 4, 6 – na podstawie ustawy z dnia 29.12.2005r. o ustanowieniu wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Nie realizuje zadań wynikających z art. 17 ust. 2 pkt 2, 3, 4 oraz zadań wynikających z art. 18 ust. 1 pkt 3, 5, 7, 8, 9 ustawy.

Rada Gminy nie podjęła uchwały, o której mowa w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 grudnia 2005r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr 267, poz. 2259, ze zm.) w sprawie warunków odpłatności za pomoc w formie posiłku, w której określa się warunki odpłatności za dożywianie przyznawane w ramach programu dla osób, których dochód przekracza 150%.

W okresie wolnym od nauki gmina prowadziła dożywianie dzieci w formie zasiłków celowych na zakup żywności.

Ustalenia kontroli wykazały w sprawach dotyczących przyznania: zasiłku okresowego, posiłków oraz świadczenia pieniężnego na zakup żywności - przyznawanych na podstawie przepisów ustawy z dnia 29.12.2005r. o ustanowieniu programu wieloletniego "Pomoc państwa w zakresie dożywiania, następujące nieprawidłowości:

- w pięciu przypadkach zaświadczenie o wysokości wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia nie zawierało wyszczególnionych składników zgodnie z § 7 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z 19 kwietnia 2005r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego - protokół kontroli - str. 6, poz. 3 oraz str. 11, poz. 4, 6, 8, 12,
- w siedmiu przypadkach w aktach spraw brak dokumentów określonych w § 7 ust. 1 pkt 20 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 kwietnia 2005r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego tj. oświadczenia o stanie majątkowym - protokół kontroli - str. 11, poz. 1, 3, 5, 6, 7, 11, 12,
- w pięciu przypadkach w aktach spraw brak zaświadczenia wystawionego przez szkołę potwierdzającego kontynuowanie nauki w gimnazjum, szkole ponadgimnazjalnej, szkole ponadpodstawowej lub szkole wyższej określonych w § 7 ust. 1 pkt 12 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 kwietnia 2005r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego - protokół kontroli - str. 11, poz. 2, 5, 7, 10, 12,
- w czterech przypadkach stwierdzono, iż sposób realizacji świadczenia (odbior żywności w sklepie - pomoc w formie świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych) jest sprzeczny z formą w jakiej świadczenia zostały przyznane (tj. świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności) - art. 3 pkt 1 lit.c ustawy z dnia 29 grudnia 2005r. o ustanowieniu programu wieloletniego "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" przewiduje możliwość przyznania pomocy w formie świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych - protokół kontroli - str. 18 - 19, poz. 1, 5, 6, 7,
- w jednym przypadku w aktach sprawy stwierdzono brak faktur (wystawionych przez sklep realizujący decyzję GOPS) potwierdzających odbiór pomocy w formie określonej w decyzji przyznającej świadczenie - protokół kontroli - str. 19, poz. 1,
- w jednym przypadku do dochodu rodziny wliczono stypendium szkolne na dwoje dzieci, jest to niezgodne z art. 8 ust. 4 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej - protokół kontroli - str. 19, poz. 3,

Ustalenia kontroli wykazały w sprawach dotyczących umieszczenia w domu pomocy społecznej następujące nieprawidłowości:

- w sprawdzonym przypadku decyzję ustalającą odpłatność za pobyt w DPS wydano w terminie niezgodnym z art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej - protokół kontroli - str. 12, poz. 3,
- w sprawdzonym przypadku w rozstrzygnięciu decyzji ustalającej odpłatność oraz decyzji zmieniających w zakresie odpłatności osoby umieszczonej w DPS organ ustalał własną odpłatność (Gminy Orla) za pobyt strony w DPS. Rozpatrywana sprawa dotyczy odpłatności za pobyt w DPS osoby umieszczonej, czyli rozstrzygnięcie powinno dotyczyć wyłącznie jej praw i obowiązków, natomiast wnoszenie opłat przez gminę za jej mieszkańca skierowanego do domu pomocy społecznej nie jest indywidualną sprawą rozstrzyganą w drodze decyzji administracyjnej - protokół kontroli - str. 12, poz. 3, 4, 5, 6.

Gmina realizuje zadania wynikające z art. 110 ust. 4. Kierownik Ośrodka złożyła Radzie Gminy coroczne sprawozdanie z działalności Ośrodka za rok 2008 w dniu 26.03.2009r. na sesji Rady Gminy Nr XXI/09 oraz za 2009r. w dniu 19.03.2010r. na sesji Rady Gminy Nr XXIX/10. Kierownik Ośrodka nie przedstawiała potrzeb w zakresie pomocy społecznej.

Zadanie określone w art. 110 ust. 5 ww. ustawy nie było realizowane – kierownik nie wytaczała powództwa o zasądzenie alimentów na rzecz obywateli (osobom zgłaszającym się do Ośrodka udzielano informacji o sposobie wytaczania powództwa o roszczenia alimentacyjne oraz udzielano pomocy przy wypełnianiu wniosków).

Ośrodek pomocy społecznej nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami, natomiast udostępniano druki i udzielano informacji (zadanie określone w art. 110 ust. 6 ww. ustawy).

Przyczyną powstania powyższych nieprawidłowości jest niedostateczna znajomość aktów prawnych, na podstawie których funkcjonuje Ośrodek, w szczególności ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, aktów wykonawczych do ww. ustawy oraz ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych.

Za powstałe nieprawidłowości odpowiedzialny jest Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Orli oraz Wójt Gminy Orla.

Przedstawiając powyższą ocenę i uwagi zobowiązuję kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Orli do:

1. Dostosowania stanu zatrudnienia w Ośrodku do obowiązujących przepisów prawnych, tj. art. 110 ust.11 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2009r. Nr 175, poz. 1362, ze zm.),
2. Powierzenia prowadzenia obsługi finansowo - księgowej osobie będącej pracownikiem Ośrodka zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, ze zm.),
3. Do wprowadzenia jednolitego rzeczowego wykazu akt, zgodnie z § 3 ust. 6 rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 16 września 2002r. w sprawie postępowania z dokumentacją, zasad jej klasyfikowania i kwalifikowania oraz zasad i trybu przekazywania materiałów archiwalnych do archiwów państwowych (Dz. U. Nr 167, poz.1375),
4. Podjęcia działań zmierzających do dokonania zmian Gminnego Systemu Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną poprzez wprowadzenie diagnozy środowiska lokalnego w zakresie potrzeb, możliwości i zagrożeń dotyczących rodziny, oszacowanie środków finansowych na realizację założonych celów wymienionych w Programie oraz określenie harmonogramu ich realizacji w czasie,
5. Podjęcia działań w celu określenia zasad sprawienia pogrzebu, w tym osobom bezdomnym (art. 17 ust. 1, pkt 15),
6. Podjęcia działań w celu dokonania zmiany Uchwały Nr XVII/105/04 Rady Gminy Orla z dnia 22 września 2004r. w sprawie określenia szczegółowych zasad przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania,
7. Przedsięwzięcia działań zmierzających do podjęcia przez Radę Gminy uchwały w sprawie warunków odpłatności za pomoc w formie dożywiania, o której mowa w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 grudnia 2005r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”,

8. Przedstawiania Radzie Gminy potrzeb z zakresu pomocy społecznej zgodnie z art. 110 ust.9 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej,

9. Prawidłowego stosowania obowiązujących przepisów: ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego, w szczególności:

- prawidłowego i pełnego kompletowania materiałów dowodowych na podstawie których są podejmowane decyzje administracyjne zgodnie z rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 kwietnia 2005r. w sprawie wywiadu środowiskowego,
- prawidłowego dokumentowania wydatków poniesionych na realizację świadczeń określonych w ustawie z dnia 29 grudnia 2005r. o ustanowieniu program wieloletniego "Pomoc państwa w zakresie dożywiania", uwzględniającego katalog odbieranych produktów żywnościowych, potwierdzenia odbioru tych produktów przez osoby oraz rozliczanie wydanej żywności,
- ustalania prawidłowego dochodu rodziny w oparciu o art. 8 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej,
- formułowania sentencji decyzji dotyczących ustalenia opłaty za pobyt osoby umieszczonej w DPS tylko w zakresie jej praw i obowiązków,
- wydawania decyzji administracyjnych ustalających odpłatność za pobyt w DPS w terminie zgodnym z art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 128 ust. 2 ww. ustawy o pomocy społecznej kierownikowi kontrolowanej jednostki przysługuje prawo zgłoszenia do Wojewody Podlaskiego, zastrzeżeń w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych.

W przypadku nieskorzystania z powyższego prawa należy w terminie 30 dni powiadomić Wojewodę Podlaskiego o realizacji zaleceń, uwag i wniosków.

Otrzymuje:

Wójt Gminy Orla.

Z up. WOJEWODY PODLASKIEGO

Nina Kościuk

Kierownik Wojewódzkiego Centrum Zdrowia Publicznego
w Wydziale Polityki Społecznej

KANCELARIA OGÓLNA
przyj. 5 WRZ. 2010

epm